

На основу члана 17 став 3 Закона о култури („Службени гласник РС”, број 72/09), Национални савет за културу Републике Србије (у даљем тексту: Савет) подноси Народној скупштини Републике Србије

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА ЗА КУЛТУРУ ЗА ПЕРИОД ЈУЛ 2013. – ЈУЛ 2014. ГОДИНЕ

У периоду обухваћеном овим извештајем Савет одржао је десет редовних седница (одржане су 9. октобра, 6. новембра, 4. децембра, 11. децембра, 23. децембра 2013. године, 15. јануара, 5. фебруара, 5. марта, 7. и 16. (наставак) маја и 18. јуна 2014. године и три ванредне (одржане 15. новембра, 19. новембра 2013. и 9. априла 2014. године).

На седницама и ван њих Савет се бавио пословима из оквира својих надлежности прописаних чланом 16, став 5, члановима 17 и 18; чланом 52, став 2 и чланом 68, став 2 и 3 Закона о култури (у даљем тексту: Закон).

Током реченог периода, Савет је радио редовно, према свом Пословнику о раду, али и даље у непотпуном саставу. Два члана Савета дала су оставку пре две године (Гордана Комад и Мухедин Фиуљанин). И поред уложених интервенција Министарству културе и информисања (у даљем тексту МКИ) да се састав Савета употпуни за тај случај предвиђеним поступком, то се није догодило. Чланица Савета Исидора Жебељан такође је информисала Савет (20.1. 2014.) да због великих обавеза мора да се повуче из рада Савета, али, и поред сугестије да своју оставку формализује у Скупштини Србије, ни то се није догодило.

Извештај

I

У Дому Народне скупштине, 16. септембра 2013. године, одржана је седница Одбора за културу и информисање Народне скупштине, на којој су разматрани Извештај о раду Националног савета за културу за период јул 2012. – јул 2013. године. Одбор је једногласно усвојио Извештај Савета.

На истој седници разматрана је и допуна Закона о култури којом је требало да се реши материјално-статусни положај Националног савета за културу. Одбор је закључио да је неопходно исправити пропуст настао приликом усвајања Закона 2009. године, када је предвиђено да се формира тело које треба да се бави важним стратешким питањима у области културе, а нису обезбеђени услови за његов рад. До ове исправке, међутим, није

дошло јер је МКИ повукло из процедуре Допуну Закона која је претходно била прихваћена на Влади Републике Србије.

Од октобра 2013. Савет не заседа у просторијама МКИ већ у просторијама Скупштине у Краља Милана 14.

Материјални и статусни положај Савета и даље није решен, Савет нема свој простор, нема адекватну техничку подршку, а чланови Савета из градова изван Београда и даље сами сnose трошкове свог доласка на састанке.

На састанку 11.октобра, Савет је разматрао и усвојио предложени Програм рада Националног савета за културу за период октобар 2013 – октобар 2014. године.

II

У периоду јул 2013 - јул 2014. НСК је на својим седницама:

- расправљао о даљим корацима и учешћу Савета у **изради Стратегије** развоја културе Републике Србије;
- расправљао о својој улози у поступку давања **статуса установама културе од националног значаја**;
- расправљао о теми **језичке политике**. Предлог ове теме доставило је Одељење језика и књижевности САНУ и послало га координатору за израду Стратегије. Савет је овај предлог послао Министарству културе и информисања;
- расправљао и поновио иницијативу коју је упутио према МКИ о **изради Закона о позоришту** са предлогом чланова Радне групе;
- расправљао и одлучио да упути МКИ иницијативу за израду одговарајућег **законског оквира за област музике и извођачке уметности** како би ова област била адекватно регулисана;
- расправљао и извештавао о учешћу својих представника Савета у **Радној групи за изради Нацрта закона о изменама и допунама Закона о култури**;
- расправљао о **начину и спровођењу конкурса** које је МКИ расписало за области културног наслеђа, савременог стваралаштва и међународне сарадње за 2014;

- расправљао о **реализацији конкурса** које је расписало МКИ за суфинансирање пројеката у култури а којима су за то надлежне комисије одобриле (или нису одобриле) средства;
- затражио од МКИ да се Савет активно укључи у рад на изради програма **обележавања стоте годишњице од почетка Првог светског рата** и то у раној, припремној фази израде нацрта програма будући да се у саставу Савета налазе компетентни стручњаци за различите области;
- подржао иницијативу САНУ којој су се придружила и нека друга уметничка удружења како је Удружење композитора Србије, да се у 2014. година обележи **стогодишњица смрти композитора Стевана Мокрањца**;
- поновио иницијативу за **формирање Српског музичког центра**, установе која би водила рачуна о заштити српског музичког наслеђа, а на основу усвојеног Елабората/образложење о раду овог центра који је сачинила чланица Савета Исидора Жебељан;
- систематски и више пута, бавио се озбиљним проблемима везаним за **статус и положај слободних уметника**, као и бројним проблемима у вези с тим статусом, посебно у поводу покретања поступка принудне наплате од стране Пореске управе. Савет је тражио хитну обуставу поступка;
- разматрао потребу и могућност успостављања **сарадње са саветима за културу других европских земаља** у циљу размене искустава са Саветима који имају дужу праксу, како би се информисао о начину на који функционишу друге сличне институције. До овог-ових контаката за сада ипак није дошло због великог обима „дневних“ питања;
- размотрио исцрпан извештај са великим бројем информација о начину рада и функционисања више **националних савета у Републици Србији** као што су: Национални савет за високо образовање, Национални просветни савет, Савет за стручно образовање и образовање одраслих и Националног савета за научни и технолошки развој. После анализе података и разматрања и упоређивања стања и статута ових Савета, Национални савет за културу је том приликом одлучио да се успостави контакт и сарадња са овим телима у циљу размене искустава и проналажења најефикаснијег начина деловања;
- водио образложену дискусију о **нацрту буџета РС за културу** за 2014. годину. Од тренутка када је Нацрт буџета објављен на сајту Народне Скупштине, НСК је анализирао Нацрт у циљу што корисније расправе коју је потом и водио уз учешће државног секретара МКИ Дејана Ристића. Будући да се Савет одлучно залагао за укупно повећање

буџета за културу који је у 2013. износио неприхватљиво малих 0,63% БНД, дошло се до закључка да ће буџет за 2014. бити нешто повећан;

- одлучио да се настави са одржавањем **тематских седница**, какве је Савет практиковао током прве две године свог постојања, али су се због велике количине ургентних тема донекле повукле у други план;

- водио стручну расправу о особинама и предностима различитих **модела културне политике**. Ову веома озбиљну расправу Савет је схватио на два начина: као област коју треба размотрити из угла науке и научних параметара, а, с друге стране, као тему која заокупља велики део културне јавности у Србији;

- будући да је према свом Пословнику о раду рад Савет јаван, Савет се више пута оглашавао **писаним саопштењима** о којима је резимирао своје расправе и закључке и на тај начин се оглашавао о бројим питањима отвореним у српској културној јавности као што су:

- прекид сарадње између МКИ и Независне културне сцене Србије (НКСС);

- прекид континуитета рада Тачке културног контакта (ТКК, која је прерасла у пројекат Креативна Европа);

- питање конкурса које је расписало МКИ;

- питање постављања управних и надзорних одбора установа културе као и начина избора директора;

- проблеми (не)додељивања средстава традиционалним манифестацијама српске културе на конкурс МКИ (пример су Бемус, Међународна трибина композитора, Нишвил, КозАрт, No Border Orchestra и др.)

III

Чланови Савета су осим разматрања поменутих тема решавали и друга питања из своје надлежности, одговарали на примљене дописе и:

- присуствовали седницама Одбора за културу Скупштине на које су били позивани;

- пратили рад више струковних тела као што су Асоцијације Независна културна сцена Србије на конференцији "Место и улога цивилног сектора у савременој култури Србије";

- учествовали у раду Форума за културу Европског покрета у Србији и трибину „Јанусово лице српске културе у В.Д. стању”. Трибина је одржана јануара 2014. године, у Галерији Културног центра Београда.

- узели учешћа на скупу *Српски језик и актуелна питања језичке политике* у САНУ 28. октобра 2013. године, у организацији Одељења језика и књижевности САНУ, Одбора за стандардизацију српског језика, Института за српски језик САНУ и Фонда „Ђорђе Зечевић“ за неговање и унапређење ћирилице;

- одговарали на иницијативе као што је допис Стручног већа наставника српског језика и књижевности Медицинске школе „7. април“ Нови Сад, у коме су се наставници обратили Савету и тражили подршку у борби за фонд часова српског језика;

- пратили скуп „Десет година у ЕУ: Литванска постигнућа у процесу евроинтеграција“, одржан 7. маја у Дому Народне скупштине, на позив Канцеларије за европске интеграције Владе Србије, Амбасаде Литваније у Будимпешти и Делегације Европске уније у Београду;

- подржали захтеве из отвореног писма које су уметничка удружења упутила председнику Републике Србије, председнику Владе Републике Србије, председнику Народне скупштине Републике Србије, Министарству културе и информисања, Министарству финансија и привреде, Секретаријату за културу Града Београда, градоначелнику Београда, локалним самоуправама и осталим надлежним институцијама и које је објављено 5. јула 2013. године;

- подржали став Владимира Кривошејева, директора Народног музеја у Ваљеву о још једном аспекту штетности актуелног Закона о јавним набавкама;

- са подршком проследили писмо Матице српке МКИ и скупштинском Одбору за културу да у оквиру својих надлежности размотре могућности да се редовно финансира израда Српске енциклопедије (по закону заједнички пројекат САНУ, Матице српске и Завода за уџбенике).

IV

Током овогодишњег рада Савет је у остварио користан контакт са МКИ. Први пут у оквиру 24. редовне седнице одржане 4. децембра 2013. године којој је присуствовао државни секретар Дејан Ристић и други пут на Петој ванредној седници 9. априла 2014. године којој је учествовао министар културе Иван Тасовац са најближим сарадницима. Дневни ред априлске седнице садржао је важна питања као што су статус

Националног савета, израда Стратегије, Закон о култури и сарадња између Савета и Министарства. На седници је министар културе, такође, упознао чланове Савета са ставом Министарства у вези са Саопштењем које је Савет издао 6. марта 2014.

Као резултат разговора чланова Савета и представника МКИ, МКИ је, у писаној форми изнело своје одговоре и коментаре на претходно изнете ставове Савета путем јавног Саопштења.

На следећој, Тридесетој редовној седници одржаној 16. маја 2014. године Савет је усвојио и послао МКИ **Предлог закључака** са Пете ванредне седнице Националног савета за културу који гласи:

1. Да се надлежности, статус и неопходни услови за рад Савета прецизирају у Закону о изменама и допунама Закона о култури, а да се до усвајања овог закона што пре обезбеди несметан рад Савета.

2. Да су чланови Савета (као и досад што су били) спремни да се укључе у израду Стратегије развоја културе Републике Србије и Закона о изменама и допунама Закона о култури, као и других закона из области културе.

3. Да Министарство и Одбор за културу и информисање Народне скупштине Републике Србије подржавају афирмисање Савета у Скупштини Републике Србије, јер је реч о првом сазиву Савета.

4. Да Министарство у писаном облику достави своје усмено изнете примедбе на Саопштење Савета од 6. марта 2014. године.

5. Да представници Министарства по позиву учествују у раду Савета на његовим седницама.

V

У жељи да унапреди и побољша комуникацију са свим нивоима државе, и стави своје саветодавне услуге што већем броју институција и тела, Савет је у неколико махова тражио пријем код највиших представника власти. Између осталог, затражен је пријем код председника Скупштине (службеном поштом 26. новембра 2013), али тада одговора није било.

Међутим, јула 2014. године обављени су разговори са министром културе и информисања Иваном Тасовцем (8. јула) и председником Скупштине Мајом Гојковић (10 јула). Том приликом делегација Савета у саставу члан САНУ Миро Вуксановић, редитељ Карољ Вичек и академик Душан Оташевић, упознала је саговорнике са текстом

Платформе у четири тачке. На крају своје треће године рада, Савет је на седници од 18. јуна усвојио ову Платформу за своје даље деловање, решавање отворених питања и отклањање препрека у раду и која гласи:

1. Рад у пуном саставу, јер Савет није добио замене за чланове који то више нису.
2. Захтев да се и статус и услови за рад реше у Скупштини Републике Србије која је Савет основала.
3. Сараднички однос са скупштинским Одбором за културу и са Министарством за културу.
4. Примена одредби Закона о култури и учешће у изменама и допунама тог Закона.

На састанку са председницом Скупштине Србије Мајом Гојковић (10. јула), на коме је присуствовао и министар културе и информисања Иван Тасовац, као и на претодном састанку с министром Тасовцем (8. јула), постигнута је сагласност да се планираним изменама и допунама Закона о култури јасно дефинише положај Националног савета за културу и његово финансирање.

На 31. редовној седници Савета, одржаној 18. маја 2014. године, за председника изабран је Миро Вуксановић, књижевник, дописни члан Српске академије наука и уметности, управник Библиотеке ове институције и главни уредник Издавачког центра Матице српске. Избор новог председника обављен је у складу са чл. 2 Пословника о раду НСК по принципу ротације.

Избор Мира Вуксановића уследио је пошто су 16. маја 2014. године, на Тридесетој редовној седници НСК, Душко Паунковић и Весна Ињац-Малбаша поднели неопозиве оставке на функције председника и заменика председника Националног савета за културу.

Савет ради у саставу: Миро Вуксановић, председник Савета, Александар Денић, Весна Ињац Малбаша, Горан Паскаљевић, Гордана Комад Арсенијевић (у оставци), Душан Ковачевић, Душан Оташевић, Душко Паунковић, Егон Савин, Жарко Драгојевић, Ивана Стефановић, Исидора Жебељан (у незваничној оставци), Карољ Вичек, Марина Нешковић, Милица Тодоровић, Милета Продановић, Мирослав Могоровић, Слободан Вујовић.

Секретар Савета: Никола Шеатовић.